

Umeå universitet
Rektor

Caroline Cruz
BESLUT

2008-05-06
Reg.nr 31-3228-07

Examination av verksamhetsförlagd utbildning

Universitetet har inte följt föreskrifterna i kursplanen och de egna rutinerna. Högskoleverket ifrågasätter om studenten i formell mening fick de antal praktikperioder som högskoleförordningen och kursplanen föreskriver.

Sammanfattning

Högskoleverket finner att den så kallade praktiska examinationen föll utanför ramarna för vad som var föreskrivet för examinationen i den aktuella kursplanen. I och med detta ändrade universitetet förutsättningarna för AAs andra praktikperiod och hennes möjligheter att bli godkänd. Universitetet kan därför inte undgå kritik. Studenten ska kunna förutse vad som gäller vid examinationen. Det är således ur rättsäkerhetssynpunkt viktigt att föreskrifterna i kursplanen följs.

Mot bakgrund av hur de båda praktikperioderna hanterades ifrågasätter Högskoleverket om AA i formell mening fick genomföra det antal praktikperioder som hon var berättigad till och om den senaste över huvud taget bör räknas.

Högskoleverket anser avslutningsvis att universitetet bör se över kursplanen för aktuell kurs och även bedömningsunderlaget. Dessutom bör institutionen – i enlighet med universitetets regelverk – utarbeta riktlinjer om stödåtgärder för studenter som riskerar att förlora sin rätt att delta i prov.

Bakgrund

AA har anmält Umeå universitet för universitetets agerande under hennes verksamhetsförlagda utbildning (praktik) på kursen tillämpad apoteksfarmaci (TAF). Kursen som omfattar 10 poäng ingår i det treåriga receptarieprogrammets femte termin. AA önskar att Högskoleverket undersöker hur universitetet hanterat hennes två praktikperioder och fattar beslut om att Umeå universitet ska hjälpa henne att få kursen klar. Hon påbörjade utbildningen hösten 2003, som då gavs för första gången vid Umeå universitet.

AA har i sin anmälan även vänt sig till Justitieombudsmannen och Justitiekanslern. Hon har av Justitiekanslern begärt skadestånd. Med anledning av denna begäran inhämtade Justitiekanslern ett yttrande från Umeå universitet som verket tagit del av. Justitiekanslern har sedan även begärt ett yttrande från Högskoleverket och verket har därefter ställt kompletterande frågor till universitetet.

BESLUT

2008-05-06

Reg.nr 31-3228-07

Sid 2

AA har efter sin anmälan och efter det att hon fått ta del av universitetets yttranden skickat ett stort antal e-postmeddelanden till verket, i många fall med likalydande innehåll. Högskoleverket lämnar i sin redogörelse över AAs anmälan därför även en sammanfattning av de uppgifter som hon i övrigt lämnat under ärendets handläggning.

Umeå universitet har till sitt yttrande till Justitiekanslern fogat bl.a. kursplanen för kursen TAF, bedömningsunderlaget från den första praktiken vid apoteket i Örnsköldsvik daterat den 10 januari 2006, en skrivelse med förklaring från apoteket till varför AA först blev godkänd, ett utlåtande från hennes andra praktikperiod i Umeå benämnt bedömningsunderlag samt ett beslut från en ny examinator.

Dessutom har universitetet på Högskoleverkets begäran bifogat aktuell utbildningsplan för receptarieprogrammet, en handbok för kursen, utdrag från universitetets regelsamling för grundutbildning avsnittet benämnt regler för betyg och examination samt bedömningsunderlaget från den första praktiken i Örnsköldsvik att användas vid halvtidsrapportering daterat den 28 november 2005. Universitetet har även bifogat beslutet om att utse en ny examinator och en skrivelse till AA med detta innehåll.

Därutöver har Högskoleverket inhämtat kompletterande uppgifter per telefon från Umeå universitet.

Anmälan

AA har anfört i huvudsak följande.

Den *första praktiken* gjorde hon på apoteket Örnen i Örnsköldsvik. Den varade den 31 oktober 2005–11 januari 2006, med uppehåll för jullovet den 22 december 2005–8 januari 2006. I slutfasen av praktiken, före jullovet, blev hennes handledare sjuk och ingen annan tillsattes. Hon vet inte exakt hur länge hon var utan handledare, men det kan ha varit en vecka totalt. Det kan också ha varit längre inklusive de tre dagar som var efter jullovet.

Efter halva praktiktiden ska en halvtidsbedömning göras och ett *bedömningsunderlag* fyllas i tillsammans med handledaren. Något sådant underlag fyllde hon inte i tillsammans med handledaren. Handledaren hade ett annat papper med frågor som hon bad AA fylla i. Eftersom handledaren heller aldrig visade henne den riktiga halvtidsbedömningen som hon skickat in till universitetet fick AA därför aldrig möjlighet att riktigt veta hur hon låg till.

Den 14 december 2005 *besökte* den som är kursansvarig henne och handledaren på apoteket Örnen. Det var inget långt möte. Det som togs upp var bl.a. vilka vägar hon kunde gå om hon inte fick praktiken godkänd. Eventuellt nämndes Socialstyrelsens krav på legitimationsyrken.

Hon fick inte heller något *slutsamtal* med någon handledare om bedömningsunderlaget. Handledaren återkom inte efter jullovet.

BESLUT

2008-05-06

Reg.nr 31-3228-07

Sid 3

Vid två telefonsamtal, dels med apotekets chef den 3 januari 2006, dels den 5 januari 2006 med handledaren fick AA beskedet att hon skulle bli *godkänd* på praktiken. Av bedömningsunderlaget framgår också att handledaren har godkänt henne på praktiken. Den 24 januari 2006 blev hon dock av chefen för apoteket informerad om att hon var underkänd och måste göra ytterligare en praktik om cirka 4–5 veckor. Det ändrade betygsbeslutet har påverkat hennes pågående studier mycket. Hon har 20 poäng kvar på sin utbildning – examensarbetet som hon arbetar med och praktikkursen.

Hon får göra en *extra praktikperiod* på apoteket Renen i Umeå. Av den som är kursansvarig får hon reda på att man har ansökt om en ny praktik under perioden den 28 augusti till den 27 oktober 2006. Senare får hon veta att praktiken ska avslutas så snart målen är uppnådda eller när praktikperioden är slut den 27 oktober 2006. Redan den 30 maj 2006 meddelar universitetet henne att hon ska få göra en så kallad *praktisk examination* på apoteket. En representant från universitetet skulle komma och spela kund. Ingen annan student på programmet har fått en sådan examination. Hon förstår inte varför hon särbehandlades och dessutom inte fick göra mer än en sådan praktisk examination. Hela sommaren gick hon och mådde dåligt av att veta hur viktig denna examination var för betygsbeslutet. Examinationen gjordes den 25 oktober 2006 och var undermålig. Den startade cirka 20 minuter för sent och det blev krångel med receptexpeditionerna eftersom examinationen inte var väl förberedd. Hon skulle bl.a. expediera gamla, inte giltiga, recept.

På extrapraktiken fick hon *ingen halvtidsbedömning, inget slutsamtal och inget samtal om att hon riskerade att bli underkänd*. Hon fick inte heller något skriftligt besked om att hon riskerade att underkännas. Den 27 oktober 2006 ringer examinatorn och meddelar att hon blivit underkänd. Den 14 november 2006 begär hon att examinatorn ska ompröva detta beslut. Den 18 februari 2007 begär hon att få en ny examinator. Den 26 februari 2007 fick hon ett beslut om att en ny examinator hade utsetts. Enligt en skrivelse från dekanus framgår att examinatorn som underlag för sin bedömning använt sig av bedömningsunderlagen från de två praktikperioderna, den praktiska examinationen samt intervjuer med handledare på de apotek där hon gjort sin praktik. Den nya examinatorn tar dock aldrig någon kontakt med henne.

Universitetets yttrande

Sammanfattningsvis har universitetet uppgett att ärendet hanterats i enlighet med gällande regler och att AA inte på något sätt har särbehandlats på ett negativt sätt. Under ärendets gång har kommunikationen varit mycket omfattande mellan AA och representanter för Umeå universitet. AAs frågor och förslag har varit omfattande och frekventa. Universitetets uppfattning är att de besvarats och handlagts på ett korrekt sätt.

I början av praktikperioden som är på totalt nio veckor behöver studenten generellt sett mer *handledning* än i slutet av perioden. Studenten själv bär ett

BESLUT

2008-05-06

Reg.nr 31-3228-07

Sid 4

betydande ansvar för sin praktikperiod och målet är att denna successivt skall agera mer och mer självständigt. I det aktuella fallet insjuknade handledaren under en kort tid i slutet av praktikperioden. De direktiv och den praxis som gäller, mellan alla lärosäten som utbildar receptarier och Apoteket AB, för en sådan situation är att handledaransvaret ska övertas av en annan utsedd apoteksanställd. I Örnsköldsvik var det under den aktuella perioden ytterligare en student, med samma handledare, på praktik. Från den andre studenten har inte framförts några klagomål på bristande handledning, stöd eller hjälp. Det var i det absoluta slutskedet av praktiken som den ordinarie handledaren blev sjuk. I de riktlinjer som används generellt ska någon annan i apotekspersonalen då träda in och tillfälligt ta över handledarrollen. Umeå universitet har inte mandat eller möjlighet att övervaka att så sker. Oavsett detta skulle universitetet inte i förevarande fall haft tid och möjlighet att agera. Den som var kursansvarig fick kännedom om den uppkomna situationen på trettondagen, dvs. den 6 januari 2006. Den ordinarie handledaren i Örnsköldsvik ringde då den som var kursansvarig och berättade att hon blivit sjuk under långhelgen. Den 7 och 8 januari var en lördag respektive söndag. Den 10 januari 2006 undertecknades bedömningsunderlaget av den ordinarie handledaren. Praktik kursen på apoteket avslutades den 11 januari 2006.

En *halvtidsbedömning* gjordes under den första praktikperioden på apoteket i Örnsköldsvik. Dokumentet är daterat den 28 november 2005 och är underskrivet av handledaren och apotekschefen. Något *slutsamtal* kunde dock inte hållas under handledarens sjukdomsperiod. Umeå universitet har dock inte uppfattat att studenten innan dess eller därefter varit förhindrad att avhålla ett "slutsamtal" med sin handledare.

AA fick ett muntligt besked från apoteksområdeschefen att hon var *godkänd*. Detta "godkännande" byggde på ett missförstånd från apotekspersonalen och saknar all rättsverkan som betygsbeslut, då apoteksanställda inte kan fatta några beslut för Umeå universitets räkning.

Under den andra praktikperioden genomfördes en *praktisk examination*. Eftersom AA har kritiserat det sätt på vilket denna examination genomfördes har universitetet lämnat en redogörelse av händelseförloppet från den som var utsedd att vara universitetets representant vid denna examination.

AA har vidare bl.a. anfört att hon var osäker beträffande examinationen och praktikperiodens innehåll vid apoteket i Umeå. Som svar därpå hänvisar universitetet till de tydliga besked via e-post från den kursansvariga på AAs frågor som framgår av AAs anmälan s. 20–23. Materialet utgör också exempel på den kommunikation som förevarit mellan AA och universitetet under praktikperioderna.

Till grund för underkännandet vid den andra praktikperioden låg en samlad bedömning. I denna ingick det omdöme som examinatorn fick från handledaren och apotekschefen vid apoteket Renen samt det delmoment som utgjordes av det

BESLUT

2008-05-06

Reg.nr 31-3228-07

Sid 5

praktiska provet. Även vid Uppsalas och Göteborgs farmaceutprogram används den här typen av praktiskt prov, som komplement till den kontinuerliga bedömningen, med god erfarenhet. Uppgifterna och receptfallen var hämtade därifrån och har använts upprepade gånger där utan problem. Umeå universitet delar inte AAs uppfattning att kursplanen inte medger att examinator prövar studentens praktiska kunskaper. Tvärtom är ju kursens syfte att pröva studenternas förmåga att omsätta teoretiskt inhämtade kunskaper i praktiskt arbete. Att endast upprepa det praktiska provet har inte varit aktuellt då detta prov ju endast var en del av den totala kontinuerliga bedömningen av praktikperioden. AA ingick i den första gruppen studenter som gjorde praktik och var den enda som underkänts på denna. Ingen annan har vare sig tidigare eller senare behövt göra om praktiken. Ingen annan har således fått göra den praktiska examinationen. Det finns dock inget som talar för att en student i motsvarande situation, som AAs, skulle behandlas på något annat sätt – exempelvis med en annan prov- eller examinationsform. Med andra ord så bestrider Umeå universitet att AA skulle vara särbehandlad.

Det var aldrig aktuellt att det skulle göras någon *halvtidsbedömning* under den extra praktikperioden. Målet med denna praktikperiod var att de punkter som inte var godkända vid den första praktiken skulle vara i fokus. Det kan inte ha varit oklart för AA vad hon behövde förbättra. Kursledaren hade kontinuerlig kontakt med studentens handledare på apoteket och man förutsatte att handledaren hade en kontinuerlig dialog med studenten under praktiken. Som tidsram sattes att praktiken skulle pågå tills alla kursmål var uppnådda och studenten blev godkänd med utgångspunkt från bedömningsunderlaget i handboken för kursen alternativt som längst till den 27 oktober 2006. Det praktiska provet ägde rum på morgonen den 25 oktober 2006.

AAs begäran om *ny examinator* har behandlats av institutionsstyrelsen vid kemiska institutionen vid ett sammanträde den 26 januari 2007. Styrelsen godkände då hennes begäran om byte av examinator på kursen. AA informerades om detta i ett brev. En ny examinator utsågs och som underlag för denna examination har legat bedömningsunderlagen för de två praktikperioderna och intervjuer med handledarna på de apotek där AA gjorde sin praktik.

Hanteringen av begäran av ny examinator har skötts enligt rutinerna vid kemiska institutionen. Underlaget för bedömningen fanns till stor del redan tillgängligt, den kompletterande information som behövdes för den nya examinatorn inhämtades genom intervjuer med handledarna på respektive apotek och det var därmed inte aktuellt för den nya examinatorn att kontakta studenten. En ny examination innebär en ny kontinuerlig bedömning på apotek vilket i sin tur betyder att en ny praktikperiod måste utföras. Detta har inte varit aktuellt i detta fall. I detta sammanhang kan det tyckas olyckligt att överskriften på den nya examinatorns utlåtande fick rubriken "Förnyad examination", i övrig text i detta dokument framgår dock tydligt att det är ett byte av examinator som avses.

BESLUT

2008-05-06

Reg.nr 31-3228-07

Sid 6

Den som var kursansvarig har under båda praktikperioderna haft täta kontakter med AA, inklusive platsbesök. Företrädare för receptarieutbildningen har också vid flera tillfällen erbjudit henne studievägledning. Man har bl.a. erbjudit *stöd* och hjälp för att se över alternativa studievägar – en sådan alternativ väg som redovisats är en kandidatexamen, som skulle kunna leda till en anställning inom något annat farmaceutiskt område än apotek. Aktuell institution har inga skriftliga riktlinjer om stödåtgärder för studenter som riskerar att förlora sin rätt att delta i prov.

Högskoleverkets bedömning

Inledningsvis måste klargöras att beslut om betyg inte får överklagas, vilket framgår av 12 kap. högskoleförordningen (1993:100). Därmed får inte Högskoleverket eller någon annan instans överpröva examinatorns beslut och ha synpunkter på de bedömningar som görs av studentens prestationer. Verket kan däremot ha synpunkter på den formella hanteringen av examinationen.

Högskoleverket har således enbart att bedöma om universitetet vid sin handläggning av ärendet har följt gällande bestämmelser (såväl nationella regler som universitetet egna regler), beaktat kravet på rättssäkerhet och i övrigt förfarit på ett lämpligt sätt.

Är den praktiska examinationen förenlig med kursplanen?

Enligt 6 kap. 6–9 §§ högskoleförordningen, i deras lydelse före den 1 januari 2007, ska det för ett utbildningsprogram finnas en utbildningsplan och för varje kurs en kursplan. I bestämmelserna anges vad utbildnings- och kursplanerna ska innehålla. I kursplanen ska anges bl.a. formerna för att bedöma studenternas prestationer, de betygsgrader som skall användas samt de övriga föreskrifter som behövs.

I samma kapitel 11 a §, i dess lydelse före den 1 januari 2007, anges bl.a. att om godkänt resultat på en kurs eller del av kurs förutsätter att studenten genomgått praktik med godkänt resultat ska antalet praktikperioder bestämmas till minst två.

Av *utbildningsplanen* för receptarieprogrammet framgår att kursen tillämpad apoteksfarmacie (praktik) om tio poäng är ett obligatoriskt moment för receptarieexamen. Dessutom framgår att kursen till största delen bedrivs vid Apoteket AB med handledning från apoteksanställd personal.

I *kursplanen* för den aktuella kursen anges följande.

4. Undervisningens upplägg

/.../ Praktiken omfattar 10 veckor heltid, dvs. 37,5 timmar per vecka. Tonvikten är lagd vid lärande genom deltagande i det dagliga arbetet på apotek och med inslag av inlärning baserad på problem. På samtliga praktikapotek finns det en farmaceut som är ansvarig för den del av praktiken som Apoteket AB ansvarar för. I detta ingår bl.a.

BESLUT

2008-05-06

Reg.nr 31-3228-07

Sid 7

seminarier samt handledning i studentens dagliga arbete på apoteket. Obligatoriska moment är deltagande i det praktiska arbetet på apotek samt genomförande och redovisning av de uppgifter som studenten får sig tilldelade inför praktikstart. Praktiken avslutas med obligatorisk redovisning, utvärdering och erfarenhetsutbyte gemensamt i Umeå.

5. Examination

Vid praktikens slut ska målen för Tillämpad apoteksfarmaci vara uppnådda för att studentens ska få betyget godkänt på kursen. /.../ För att bli godkänd på hela kursen krävs att samtliga obligatoriska moment är godkända. Betyget utgör en sammanfattande bedömning av resultaten vid examinationens olika delar och sätts först när alla obligatoriska moment är godkända. /.../ Som underlag för examination används 'Underlag för bedömning'. Denna blankett ska ifyllas av apotekets handledare och chef. Examinator är kursansvarig vid universitetet. Student som har underkänts på kurs eller del av kurs kan, om skäl föreligger, beviljas möjlighet att genomföra praktikutbildningen, eller del av den, ytterligare en gång, under förutsättning att Apoteket AB ställer praktikplats till förfogande.

Vidare anges i kursplanen under rubriken mål och innehåll bl.a. att studenten i dialog med kunden ska kunna verka för en rationell och ändamålsenlig läkemedelsanvändning. Studenten ska kunna utföra receptexpedition och bedöma rimligheten i föreskrivarens ordination. Studenten ska kunna kommunicera med kunder och vårdpersonal enskilt eller i grupp.

Av korrespondensen mellan AA och den ansvariga för kursen tillika examinatoren framgår att AA var orolig för och ville ha information om den kommande praktiska examinationen. I e-postmeddelanden till AA i månadsskiftet maj/juni 2006 informerades hon om följande. De moment hon inte uppnådde målen på ska hon få en extra praktikgenomgång av, för att därefter få en ny bedömning på dem. För att ge henne en rättvis och objektiv bedömning har universitetet valt att använda denna metod, som till vissa delar redan används på apotekarprogrammet vid Göteborg och Uppsala. Förutsättningarna för praktiken är lika för alla universitet och alla handledare följer de gemensamma instruktionerna i handboken som det Nationella rådet utarbetat. Sedan kan det skilja lite i kursplanerna, men det är av underordnad betydelse i detta sammanhang.

Mot denna bakgrund vill Högskoleverket klargöra att det som förskrivs i en kursplan är regler som är bindande för såväl lärosätena som studenterna. Studenterna får genom kursplanen information om bl.a. hur de kommer att examineras. Föreskrifterna i kursplanen är även grunden för examinatorns myndighetsutövning mot studenten och en förutsättning för att examinatoren ska kunna behandla lika fall lika.

BESLUT

2008-05-06

Reg.nr 31-3228-07

Sid 8

Studenten ska kunna förutse vad som gäller vid examinationen. Det är således ur rättsäkerhetssynpunkt viktigt att föreskrifterna i kursplanen följs. I aktuell kursplan anges inte att en praktisk examination ska genomföras under vissa förhållanden. Inte i något av de dokument som universitetet hänvisat till nämns heller något om någon praktisk examination. Först när det stod klart att AA inte klarat av den första praktikkursen bestämdes att hon skulle få göra denna examination. I och med detta ändrade universitetet förutsättningarna för AA under pågående utbildning. Detta gjorde henne orolig. Det kan inte uteslutas att vetskapen om att hon skulle utsättas för en ny examinationsform påverkade genomförandet och resultatet av hennes andra praktikperiod. I förlängningen kan det ha försvårat AAs möjlighet att få godkänt på praktiken. Umeå universitet kan inte undgå kritik för att ha gått utöver vad som var förskrivet i kursplanen.

Universitetet har i ett av sina yttranden hänvisat till att receptarie är en legitimerad yrkestitel och att Socialstyrelsen uttalat att det viktigaste motivet för att ha legitimation är patientsäkerheten. Högskoleverket instämmer i denna uppfattning men menar att omsorgen om kundernas säkerhet inte får leda till försvagad rättssäkerhet för studenterna.

Högskoleverket har vidare noterat att det i kursplanen anges att antalet praktikutbildningar är begränsat och att en förutsättning för en ytterligare praktikperiod är att Apoteket AB ställer en praktikplats till förfogande. Ett sådant villkor kan inte anses uppfylla kravet på förutsebarhet och likabehandling av studenter. Dessutom strider en sådan skrivning mot högskoleförordningens bestämmelse som anger att antalet praktikperioder ska vara minst två. Vidare specificeras inte den kurslitteratur som ska användas.

Högskoleverket utgår från att universitet gör en översyn av kursplanen om så inte redan skett.

Handledning och stödåtgärder

AA har gjort gällande att hon först långt senare fick ta del av den halvtidsbedömning som handledaren skickat in till universitetet. Hon fick inte heller tillräcklig handledning under slutfasen av sin första praktik och inget slutsamtal. Dessutom anser hon att hon inte fick något stöd inför sitt andra praktiktillfälle.

Det framgår att AA vid det första praktiktillfället har varit utan handledare under slutskedet av perioden då handledaren blev sjuk. Det är inte klarlagt exakt hur många dagar det var fråga om, och det är inte meningsfullt att utreda detta vidare. Högskoleverket kan dock konstatera att universitetet uppgett att i dylika fall ska någon annan av apotekets personal tillfälligt ta över handledarrollen, men att så inte skedde. Det får därför anses att handledningen brustit i viss omfattning. Å andra sidan lämnades AA utan handledning under sista praktikveckan, dvs. då hon enligt handboken – som enligt kursplanen utgör kurslitteratur – bör kunna agera mer självständigt i kundmötet.

BESLUT

2008-05-06

Reg.nr 31-3228-07

Sid 9

Av utredningen framgår att halvtidsbedömningen under AAs första praktikperiod inte genomfördes helt i enlighet universitetets riktlinjer. Hon fick inte heller något slutsamtal. Vidare framgår att AA under den andra praktikperioden inte fick någon halvtidsbedömning eller något slutsamtal.

Mot denna bakgrund konstaterar Högskoleverket att det har förelegat ett flertal brister vid universitetets hantering av AAs praktikperioder.

Frågan om stödåtgärder är inte reglerad i högskolebestämmelserna. Att vägra en student fler prov eller praktiktillfällen på en kurs innebär normalt att studenten måste avbryta sin utbildning. I rapporten Rättssäker examination, s. 69–70, understryker verket därför att lärosätena bör erbjuda studenter stödåtgärder för att i möjligaste mån förhindra att de på grund av begränsningar av antalet provtillfällen tvingas att avbryta sin utbildning. Det är enligt Högskoleverkets mening viktigt att riktlinjer om stödåtgärder finns vid de institutioner som begränsat antalet provtillfällen. Vidare anser verket att det är viktigt att rutiner finns för att ”fånga upp” de studenter som riskerar att förlora sin rätt att delta på en viss kurs.

Av universitetets regelsamling för grundutbildning – regler för betyg och examination – framgår att det vid institutioner som infört begränsningar av antalet provtillfällen ska finnas riktlinjer för de stödåtgärder som tillämpas för studenter som riskerar att förlora sin rätt att delta i prov på viss kurs samt rutiner för att fånga upp dessa studenter i tid.

Universitetet har informerat om att aktuell institution dock inte har utarbetat några sådana riktlinjer. Högskoleverket konstaterar således att det finns brister i genomförandet av universitetets egna regler.

Avslutande kommentarer

Högskoleverket kan inte ta upp alla faktorer under praktiken som AA har ifrågasatt. Avslutningsvis vill dock verket lämna följande kommentarer.

Högskoleverket instämmer i AAs påpekande att dokumentet *bedömningsunderlag* bör ses över. Handledaren kan som det nu är formulerat endast skriva under att studenten är godkänd på kursen, vilket är missvisande. Det är den utsedde examinatorn som examinerar. Handledaren kan endast ge ett underlag till examinatorn. Dessutom finns det i dokumentet inget utrymme för en eventuell negativ bedömning, vilket var det som kanske förvirrade handledaren och hennes chef på apoteket i Örnsköldsvik. Skrivningen och misstaget från apotekspersonalens sida resulterade emellertid i att AA en tid trodde att hon faktiskt var godkänd på kursen.

Vad gäller AAs andra praktikperiod har den präglats av att universitetet har försökt hitta lösningar efter hand och att man helt har frångått de rutiner som anges i handboken för praktiken bl.a. vad gäller halvtidsbedömningen. Som universitetet har anfört beror detta troligen på att utbildningen gavs för första gången.

BESLUT

2008-05-06

Reg.nr 31-3228-07

Sid 10

Högskoleverket menar dock att rättssäkerheten, särskilt dess krav på förutsägbarhet, fordrar att det i kursplanen och i riktlinjerna även beaktas de situationer där studenterna riskerar att underkännas. Dessutom måste kursplanerna följas till dess att de har ändrats av den instans som har detta mandat. Detta är särskilt viktigt med tanke på att det antal tillfällen som en student får genomgå den aktuella praktikkursen är begränsat till två.

Vid en samlad bedömning finner Högskoleverket att praktikperioderna inte genomfördes på ett korrekt sätt. På den första praktiken genomfördes bl.a. inte något slutsamtal som handboken rekommenderar. Men framför allt vid det andra praktiktillfället avvek man från det gängse förfarandet. AA fick då en ny form av examination och ingen halvtidsbedömning. Mot denna bakgrund kan det därför starkt ifrågasättas om AA i formell mening fick genomföra det antal praktiktillfällen som hon var berättigad till och om den senaste över huvud taget bör räknas.

Umeå universitet uppmanas att senast den 31 december 2008 redogöra för vilka åtgärder universitetet har vidtagit med anledning av verkets kritik.

Beslut i detta ärende har fattats av chefsjuristen Eva Westberg i närvaro av verksjuristen Teresa Edelman efter föredragning av verksjuristen Caroline Cruz.

Eva Westberg

Caroline Cruz

Kopia till:
AA
Justitiekanslern
Justitieombudsmannen